

arci po tom, když soud dovolí amortisantovi do ní nahlédnouti, jak je tomu v každém případě předložení směnky.

Na spor odkáže soud navrhovatele bez rozdílu, zda při předložení směnky na ni ohlašuje ten, kdo ji předložil, nějaký nárok či nikoli. Zato ohlašuje-li jej, aniž směnku předloží, uloží mu soud k návrhu amortisantovu, aby ji v přiměřené lhůtě předložil a stanoví k tomu rok. Nevyhoví-li ohlašovatel této výzvě, nehledí se dále k němu.

Na výsledku sporu ohlašovatele s navrhovatelem závisí, zda bude v umořovacím řízení pokračováno, či bude-li zastaveno definitivně. Že po předběžném zastavení, jež je důsledkem jakéhokoli předložení, je možno znovu jednatí, plyne z možnosti po pravoplatném zastavení, resp. zamítnutí návrhu podati nový (L i m p a u c h str. 12).

Řízení bude *definitivně* zastaveno i tehdy, nenavrhne-li amortisant předložení směnky, nepodá-li žalobu či vůbec ukáží-li se jeho údaje nesprávnými (§ 14 zákona č. 250/34 Sb.).

Nepředloží-li nikdo směnku ani neohlásí nároky, tedy v případě obvyklém, vyzve soud po uplynutí v tomto smyslu marném ediktální lhůty navrhovatele, aby podal d a l š í ž á d o s t za umožení a to nejpozději do 6 měsíců, jinak řízení zastaví (§ 14 lit. f) zákona č. 250/34 Sb.). Odpadá tedy u směnky v důsledku čl. VIII. § 5 odst. 1) uvoz. předpisů k JSŘ. oznámení o konečném návrhu, nastoupivší podle zákona č. 250/34 Sb. při obecném umožení na místo t. zv. druhého dotazu (§ 15 cit. zákona, L i m p a u c h str. 20, K a r m á n str. 20). Také je u směnek lhůta pro konečný návrh zkrácena na polovinu.

U m o ř o v a c í u s n e s e n í, jež soud navrhovateli po tomto jeho konečném návrhu vydá, nabyvší právní moci, vstoupí na místo směnky; na jeho základě lze ji protestovati (§ 5 odst. 3 čl. VIII. uv. předpisů k JSŘ.).

Plnou náhradu za směnku tvoří teprve náhradní listina, o kterou může amortisant žádati rovněž na základě pravoplatného umožovacího usnesení. Jest jí s m ě n e č n ý d u p l i k á t, na němž musí býti vyznačeno, že jde o druhou, případně další směnku; první, že se ztratila, resp. byla zničena (Š v a m b e r g v Právniku str. 348/1941, Systém str. 192). Na jeho základě je pak možno uplatnití všechny směnečné nároky a to nejen proti přímým, ale i proti nepřímým směnečným dlužníkům, na rozdíl od dosavadního práva (§ 75 odst. 3 zákona č. 1/28 Sb.) dnes jde o duplikát, tvořící náhradní listinu podle § 17 zákona č. 250/34 Sb. (K a r m á n str. 151, Š v a m b e r g l. c.). Ovšem mohly býti ztraceny, prošla-li během umožovacího řízení lhůta k protestu (S m i t e k - Š t ě p i n a str. 586).

U n e v y p l n ě n é s m ě n k y je nebezpečí ztráty potud závažnější, že vůči třetí bezelstné osobě ručí dlužník i do částky, kterou někdo vepsal proti úmluvě (čl. 10 JSŘ.), ovšem teprve dalšímu bonae fidei nabyvateli, R o u č e k str. 90, Vážného sb. č. 16241, S m i t e k - Š t ě p i n a str. 77—78 omezují tuto výhodnou pozici bonae fidei nabyvatelů na případ nabytí směnky již vyplněné indosamentem. Leč tu skutečně bychom vystačili s § 17 a proto je dáti za pravdu R o u č k o v i. Š v a m b e r g str. 228 se vyslovuje shodně s R o u č k e m až na případ, kdy nabyvatel nevyplněné biankosměnky nabyt současně i základní pohledávky, kdy

tedy vstoupiv do původního obecnoprávního poměru, musí si dáti líbiti námitku protismělného vyplnění směnky jako námitky z tohoto poměru, bez ohledu na dobrou víru a dbalost.

Pro ni neplatí však předpisy čl. VIII. uvoz. zákona k JSŘ., nýbrž pouze obecné předpisy o umožení listin, zákon č. 250/34 Sb. (tak Š v a m b e r g str. 228, R o u č e k str. 13, S m i t e k - Š t ě p i n a str. 586, K a r m á n str. 171, Vážného sb. č. 16268), při čemž se předpokládá, že jde o biankosměnku, jakmile nabyvatel nevěděl, že by obsahovala všechny náležitosti směnky a pochybnost i přes výzvu neodstranil. Podle rozh. č. 17545 nelze otázku, zda jde o směnku takovou, odkázati na pořad práva podle § 25 odst. 2 zákona č. 100/31 Sb. Proti tomuto názoru, že tu neplatí zvláštní předpisy o umožení směnek, by se mohlo arci namítnouti, že úmyslem stran bylo, aby došlo k směnce, že i směnka nevyplněná je směnkou. Leč již předpis § 2 čl. VIII. uvoz. předpisů k JSŘ. o příslušnosti podle místa platebního vylučuje z dosahu platnosti jeho směnky, které neobsahují místo platební příp. místo u směnečnickova označení, platební místo podle čl. 2 odst. 3 JSŘ. suplující.

Jest tedy u biankosměnek příslušný k návrhu na umožení okresní soud místa vystavení, není-li uvedeno, obecný soud navrhovatelův. Před vydáním vyzvávacího ediktu se soud dotáže zavázané osoby, zda byla listina vydána. K návrhu je oprávněn, kdokoli má na umožení právní zájem. Ediktální lhůta činí jeden rok, obsahuje-li směnka indosament, jinak 6 měsíců. O podání konečného návrhu zpraví soud zavázanou osobu. Lhůta k tomuto návrhu činí rok od skončení lhůty ediktální.

Již z tohoto srovnání plyne, jak je vhodná zvláštní úprava umožení směnek podle čl. VIII. uvoz. předpisů k JSŘ. Neboť zkrácená lhůta a odpadnutí všeho, co není nezbytně nutné, přispívá k požadavku, aby směnka měla předpisy ze železa, má-li míti hodnotu zlata.

Konečně by bylo dodati, že neplatí předpisy uvozovacího zákona k JSŘ. o umožení směnek pro směnky splatné v cizině, neboť opatření o ztracené a ukradené směnce se řídí v mezistátním styku právním řádem místa splatnosti (čl. 98 JSŘ.). Ježto umožení směnek není upraveno v jednotném směnečném řádě samém, nýbrž v uvozovacích předpisech, neznamená rozšíření jeho platnosti v dalších státech unifikaci předpisů těch o umožení směnek a není pro naši otázku významné sledovati, kde všude, příp. s jakými úchyly, jednotný směnečný řád byl zaveden.

Dr. STANISLAV JANĎOUREK,

odborový rada ministerstva hospodářství a práce:

Reservní fondy akciových společností.

Akciové společnosti mají celou řadu rezervních fondů, o nichž jsou příslušná ustanovení pojata do stanov.

Podle účelu se rozeznává řádný rezervní fond, jehož účelem je, jak předpisuje akciový regulativ, krytí možných ztrát společnosti a dále zvláštní rezervní fondy, jichž účel stanoví při jich zřízení valná hromada akcionářů.

Řádnému rezervnímu fondu, obvykle zvanému všeobecný rezervní fond, se přiděluje podle ustanovení akciového regulativu především z ročního čistého zisku aspoň dvacetina potud, pokud rezervní fond nepřekročí desátý nebo vyšší stanovami určený díl akciového kapitálu.

Dále se mu přikazují nevybrané dividendy a superdividendy, jež se nezúrokují a propadají po 3 letech ve prospěch tohoto fondu, jakož i částky, již bylo docíleno při zřízení společnosti aneb při zvýšení akciového kapitálu vydáním nových akcií za vyšší než jmenovitou hodnotu akcií, pokud nebyly vyčerpány zřízením t. zv. vázaného rezervního fondu a krytím výloh spojených s vydáním prvních akcií.

Konečně se mu přidělují zvláštní dotace z čistého zisku určené valnou hromadou. Podotýká se, že uvedených částek, jichž bylo docíleno při zřízení společnosti aneb při zvýšení akciového kapitálu vydáním nových akcií za vyšší než jmenovitou hodnotu akcií, se používá obvykle k dotaci t. zv. zvláštního kapitálového rezervního fondu.

Všeobecný rezervní fond je vlastnictvím společnosti a užívá se ho k statutárním obchodům společnosti bez jakékoliv náhrady úrokové. Pokud tento fond nepřekročí desátý díl akciového kapitálu, slouží výlučně ke krytí ztrát společnosti; ale také přebytek rezervního fondu přes $\frac{1}{10}$ akciového kapitálu slouží především k tomuto účelu. Valná hromada může však tohoto přebytku použití po krytí všech bilančních ztrát k doplnění dividendy až na 5% splaceného akciového kapitálu, pokud k tomu nedostačuje čistý zisk obchodního roku.

Na návrh správní rady může valná hromada kdykoliv použití zbývajících bilančních přebytků k utvoření a dotaci zvláštních rezervních fondů. Také tyto fondy zůstávají vlastnictvím společnosti a lze jich použít k obchodům bez jakékoliv náhrady úrokové. Tyto všechny zvláštní rezervní fondy mohou být, pokud nejde o případ částečného splacení akciového kapitálu, provedeného za šetření zákonných předpisů, rozděleny mezi akcionáře pouze ve formě mimořádné dividendy po usnesení řádné valné hromady a na základě roční rozvahy.

Zvláštních rezervních fondů jest celá řada. Patří sem *zvláštní dividendový fond*, sloužící k doplnění dividendy pro případ malého čistého zisku.

Dále jest uvést *stabilizační rezervní fond*, zřízený podle zákona č. 78/27 Sb. o stabilizačních bilancích a fond pro umořování akcií.

Zvláštního druhu jest t. zv. *vázaný rezervní fond*, jež předpisuje vl. nař. ze dne 27. července 1920, č. 465 Sb. a jež činí 10% hotově splaceného akciového kapitálu. Fond tento se tudíž nezřizuje u společností, jichž akciový kapitál jest splacen toliko přínosem. Je-li akciový kapitál splacen částečně přínosem a částečně hotově, zřizuje se vázaný rezervní fond ve výši 10% hotově splacené části akciového kapitálu.

Zřízení vázaného rezervního fondu může být ministerstvem hospodářství a práce v dohodě s ministerstvem financí prominuto jen ze zcela zvláštních důvodů. Jinak stává povinnost zřídit tento fond a soud nesmí zapsati do obchodního rejstříku společnost, pokud není prokázáno zřízení tohoto fondu. Kdežto všech-

ny ostatní rezervní fondy netvoří zvláštní masu odděleně spravovanou, jest vázaný rezervní fond spravován odděleně, jest tudíž fondem v pravém slova smyslu. Fond tento slouží výlučně ke krytí ztrát společnosti, lze ho však v prvních třech správních obdobích použití k tomuto účelu jen se svolením ministerstva financí, jež se udělí na žádost správní rady, prokáže-li společnost, že všechny ostatní rezervy byly vyčerpány. Vázaný rezervní fond musí být uložen u Zemské banky pro Čechy v Praze v dlužních úpisech Protektorátu Čechy a Morava včetně dlužních úpisů býv. ČSR. Protektorátem převzatých a to tak, aby se kursovni hodnota těchto dlužních úpisů v den předtím, než se složí do úschovy, rovnala povinné výši fondu. Tímto kursem musí být takto uschované dlužní úpisy i nadále bilancovány a pozdější změna v jich hodnotě nezavazuje společnost k doplnění úschovy ani ji neopravňuje k použití přebytku v podnicích společnosti. Jestliže některé z těchto dlužních úpisů, pokud jsou slosovateľné, byly slosovány, musí být neprodleně nahrazeny jinými dlužními úpisy uvedeného druhu v kursovni hodnotě, rovnající se v den slosování hodnotě peněžní částky slosováním nabyté.

Ministerstvo financí může na žádost společnosti uvolnit vázaný rezervní fond u Zemské banky z důvodů zvláštního zřetele hodných, zejména osvědčí-li se zájem společnosti, aby takto uschované dlužní úpisy byly vyměněny za jiné dlužní úpisy nebo, že společnost vyplácela v každém z posledních tří let dividendu ze zisku; svolení potřebí není k vybrání splatných úroků z uschovaných dlužních úpisů ani k výměně slosovovaných za jiné dlužní úpisy. V souvislosti s uvolněním vázaného rezervního fondu dlužno však provést příslušnou změnu stanov, na níž se musí předem usnést valná hromada akcionářů a již přísluší schváliti ministerstvu hospodářství a práce.

Doporučuje se provést dotyčnou změnu stanov v tomto znění:

„Podle § 4, odst. 1 vlád. nař. ze dne 27. července 1920, č. 465 Sb. zřízen byl při ustavení společnosti z ažia hotově splacených akcií vázaný rezervní fond ve výši 10% hotově splaceného akciového kapitálu K, tudíž v částce K.

Výnosem ministerstva financí ze dne....., č. byl vázaný rezervní fond uvolněn.“

K žádosti za konečné schválení této změny stanov, opatřené kolkem za 5 K, jest připojiti 12 dodatků ke stanovám, obsahujících úplné (nikoliv tedy jen příslušný odstavec jednající o vázaném fondu) znění měněného paragrafu stanov, originál stanov, listinné osvědčení o valné hromadě akcionářů, jež se usnesla na změně stanov a kolky potřebné na připojení schvalovací doložky v prvopisu u dvou dodatků ke stanovám.

Podotýká se, že je třeba na první arch u dvou stejnopisů dodatků kolky po 9 K a bude-li dodatek mít více archů, na každý další arch u těchto dvou stejnopisů kolek po 6 K.